

Samordnade myndigheter

Genom att förstå varandras uppdrag och vilka lagstiftningar som olika myndigheter lutar sig mot så hoppas man kunna ta fram vägledning som fungerar för inspektörer och handläggare.

➤ Egentligen har Naturvårdsverket haft samordning av buller sedan 2003. Men det har inte riktigt hunnits med och det har heller inte prioriterats. Frågan har lyfts flera gånger och förra året blev det förtydligt. Nu har man satsat lite extra på att samordna buller.

- Vi började med att göra en stor genomgång av vilka förväntningar som fanns hos de andra myndigheterna. Vad samordningen skulle innebära, vad man skulle ha den till, vilket syftet skulle vara och vad den skulle leda fram till och hur mycket man själv skulle kunna tänka sig att den skulle leda fram till. Vi har också haft hjälp av en konsultfirma som tagit fram ett förslag på hur vi skulle kunna organisera samordningen. De gjorde intervjuer med berörda myndigheter, departement och med verksamheten här på Naturvårdsverket och andra nyckelpersoner. Det säger Johanna Bengtsson Ryberg som arbetar med samordningen av omgivningsbuller på Naturvårdsverket.

SKA GE VINST FÖR ALLA

När förslaget från konsulten var klart bildade Johanna en arbetsgrupp med de mest berörda myndigheterna. Förutom Naturvårdsverket ingick bland andra Boverket, Socialstyrelsen, Trafikverket och så var Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, också med i gruppen.
- Jag arbetade fram ett förslag på verksamhetsbeskrivning och förslag på aktivitetsplan som vi diskuterade i gruppen. Tanken är att samordningen ska ge vinst för alla inblandade.

Johanna Bengtsson Ryberg arbetar på Naturvårdsverket där hon har ansvar för att samordna myndigheter som arbetar med omgivningsbuller.
Foto: privat

Därför kändes det inte rätt att Naturvårdsverket bara tar fram ett förslag och sedan ska alla ingå där. Vi ville ta fram även det här i samråd. Det här höll vi på med förra hösten. Då hade vi möten och diskuterade syften och vilka frågor vi skulle ha med, vilket buller vi ska prata om och vilka olika aktörer som bör vara med för att det ska fungera. Det var nog i oktober vi kom fram till en version som vi var nöjda med.

MILJÖBALKEN OCH PBL

Johanna gjorde om versionen enligt Naturvårdsverkets mallar och visade den för verkets generaldirektör i december förra året. Det gick bra och den fick godkänt. Men sedan slutade Johanna arbeta på Naturvårdsverket under en period och det var inte förrän hon kom tillbaka i september i år som det började hända något igen.

- Nu är samordningen igång. I september hade vi det första styrgruppsmötet där ingår, förutom Naturvårdsverket, Boverket, Trafikverket, Transportstyrelsen och Socialstyrelsen. Syftet med styrgruppen är att den ska leda arbetet och bestämma vilka typer av arbetsgrupper som vi ska ta fram. Det finns olika frågor där man måste ena sig, till exempel det här med miljöbalken och PBL och hur de hänger ihop. Vad det finns för skillnader och olika allmänna råd som man kan tycka strävar åt olika håll. Hur man ska göra för att framför allt kommunernas miljö- och hälsoskyddsinspektörer och handläggarna på länsstyrelserna ska få bra vägledning.

CHEFSNIVÅ

De som är med i styrgruppen arbetar på chefsnivå. Det är för att man ska kunna besluta saker och för resurser ska finnas att jobba med frågorna.

- Den tidigare samrådsgruppen var på handläggarnivå och då kunde vi sitta där och säga att en fråga var en mycket viktig men sedan när man kom tillbaka till sin arbetsplats hade man ändå inga resurser att jobba med den. Nu blev det i stället chefer i styrgruppen för att det inte skulle bli så igen.

NÄTVERK

Förutom styrgruppen finns det även ett nätverk som Johanna kallar det.

- Till nätverket har vi bjudit in Naturvårdsverket, Boverket, Socialstyrelsen, Trafikverket, Transportstyrelsen, Försvarsmakten, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsoinstitutet, Sjöfartsverket, Energimyndigheten, Konsumentverket, Arbetsmiljöverket, Generalläkaren, länsstyrelser och kommuner. Meningen är att man ska ha ett

utbyte av varandra och dels känna till varandras uppdrag och vad det finns för lagstiftning på olika områden. Men det är också meningen att man ska kunna sätta sig ner och diskutera. Det kan vara så att man har olika syn i forskningsfrågor. En stor fråga som diskuterats är flygbuller. Boverket har en vägledning och sedan har Naturvårdsverket en annan typ av vägledning. Det kommer vi att diskutera framöver. Vi ska ta upp varför det är olika och även vilken forskning som finns. Vi ska se vad den visar och på vilket sätt man då kan dra slutsatser om människors hälsa. Även vägledningen behöver ses över. Vi tycker olika som det ser ut idag.

ANVÄNDA STUDIER I VÄGLEDNING

Johanna är forskare i grunden och därför tycker hon att det är jätteviktigt att ta till sig den forskning som har gjorts. Det är viktigt att det går att tillämpa den på myndighetsnivå.

- Om det har gjorts tio studier så bör man kunna ställa sig frågan om vad det betyder egentligen. Då är det viktigt att man frågar sig hur ett allmänt råd om vägledning ska utformas med utgångspunkt från studiernas resultat. Vad ska vi uttrycka för att det ska bli bra för de som ska använda det och för dem som berörs av buller?

Idag kan det vara svårt att följa de allmänna råd som finns. Boverkets allmänna råd om flygbuller utgår från Plan och Bygglagen och Naturvårdsverkets riktvärden för flygbuller utgår från Miljöbalken.

- Vi har tillsatt två arbetsgrupper inom samordningen. Den ena ska beskriva de olika myndigheterna, dels vad de har för uppdrag och även vilken lagstiftning som man stödjer sig på. Ofta säger man att det finns en stor konflikt mellan PBL och Miljöbalken men så är det inte alls. Det är två lagstiftningar och båda ska fungera parallellt. När man bygger efter PBL så måste man ha i åtanke att när man sedan bor så är det

Miljöbalken som ska tillämpas. Det går inte att bara titta på den ena vägledningen. Man måste hela tiden ha med sig båda. Det får heller inte vara så att de skiljer sig åt jättemycket så att det skär sig om man bara använder den ena. Vi ska börja med att ta tag i det här och i april ska vi avrapportera till Miljödepartementet.

Det finns inledande stycken i både PBL och i Miljöbalken som stämmer överens.

- Nu ska vi sitta i arbetsgrupperna och grota ner oss i vad vi har för uppdrag, vad det står i respektive myndighets instruktion och vilken lagstiftning som myndigheten ska utgå ifrån. Syftet är att man ska kunna se hur det hänger ihop och hur man ska tillämpa lagen. Vi får börja med de här tunga bitarna resten av arbetet därefter blir nog lättare tror jag.

INSPEKTÖRENS PERSPEKTIV

Johanna Bengtsson Ryberg har arbetat på Socialstyrelsen från 2005 till sommaren 2010 innan hon fick en tjänst på Naturvårdsverket.

- Jag blev anställd för att ta fram ett förslag på hur man skulle kunna göra den här samordningen. Jag var bara anställd ett halvår under förra året, 2010. Sedan gick jag tillbaka till Socialstyrelsen. Det var då kom man på här på Naturvårdsverket att man behöver någon på heltid. Då lockade de hit mig igen. Jag har varit på Miljömedicin vid Göteborgs universitet tidigare där jag har doktorerat. Då forskade jag på lågfrekvent buller i arbetsmiljö. Det höll jag på med i sju år. Men i botten är jag miljö- och hälsoskyddsinspektör. Jag har det perspektivet med mig hela tiden även om jag bara har jobbat som det i ett halvår. Jag tycker att man måste jobba utifrån inspektörerna, det är mitt mål. ●

*Cicci Wik
redaktion@ymh.se*

När man bygger efter PBL så måste man ha i åtanke att när man sedan bor så är det Miljöbalken som ska tillämpas.

Foto:Cicci Wik

